

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/4/2017
Identifikačné číslo spisu:	4312221673
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4312221673.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Oľgy Trnkovej a JUDr. Ladislava Górásza, v spore žalobcu Ing. E. L., bývajúceho v Z., E. XX, zastúpeného JUDr. Adrianou Kerestešovou Pukaj, advokátkou so sídlom v Nitre, Štefánikova 30, proti žalovanej Súkromnej strednej odbornej škole ANIMUS, so sídlom v Nitre, Levická cesta 40, IČO: 37 854 950, zastúpenej Mgr. Barborou Novákovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Štefánikova 15, o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 14 Cpr 4/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. júla 2016 sp. zn. 25 CoPr 3/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. decembra 2014 č. k. 14 Cpr 4/2012-291 rozhodol, že uplatnený nárok žalobcu z 30. novembra 2012 na určenie neplatnosti právneho úkonu výpovede z 26. júna 2012, ktorá bola žalobcovi doručená dňa 26. júna 2012 v sídle žalovanej v Nitre, zamietla. O ďalších nárokoch uplatnených žalobcom v tomto konaní a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V prejednávanej veci mal súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania preukázať, že žalobca 26. júna 2012 prevzal u žalovanej výpoveď, v zmysle ktorej výpovedná doba začala plynúť od 1. júla 2012 a skončila k 31. augustu 2012, a nie k 30. septembru 2012 tak, ako je uvedené v písomnom vyhotovení tejto výpovede. Uviedol, že ustanovenia zákona o výpovedných dobách majú kogentný charakter, a preto aj v prípade nesprávneho vymedzenia termínu ukončenia výpovede platí, že výpovedná doba sa skončí zákonným vymedzením výpovednej doby. S poukazom na § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) bolo podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že žalobca nedoručil žalobu o neplatnosť právneho úkonu výpovede v hmotnoprávnej lehote dvoch mesiacov odo dňa, kedy sa mal pracovný pomer skončiť (t. j. najneskôr 30. októbra 2012), ale až neskôr, 30. novembra 2012. O trovách konania

rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 CoPr 4/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke. V dôvodoch svojho písomného rozhodnutia sa vysporiadal so všetkými žalobcom namietanými dôvodmi odvolania, pričom odvolací súd pri skúmaní postupu súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady konania, pre ktoré by musel rozhodnutie zrušiť. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne riešil najprv otázku včasnosti podania žaloby o vyslovenie neplatnosti výpovede, pričom dospel k záveru, že žalobca podal predmetnú žalobu po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty. Keďže súd prvej inštancie správne posúdil včasnosť podanej žaloby, platnosť alebo neplatnosť ukončenia pracovného pomeru už nemohol preskúmať.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na dovolanie žalobcu uznesením z 26. januára 2016 sp. zn. 8 Cdo 1104/2015 napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 CoPr 4/2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie a žalovaná podala vo vzťahu k tomuto odvolaniu svoje vyjadrenie obsahujúce riadnu skutkovú a právnu argumentáciu, ktoré však protistrane - žalobcovi ako odvolateľovi doručené nebolo, a teda s ním nebol oboznámený. Najvyšší súd s poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike skonštatoval, že týmto postupom odvolacieho súdu došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, čo zakladá vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v nadväznosti na § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.

4. Odvolací súd po vrátení mu veci najvyšším súdom rozsudkom z 27. júla 2016 sp. zn. 25 CoPr 3/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vadu konania spočívajúcu v nedoručení vyjadrenia žalovanej k odvolaniu žalobcu žalobcovi odstránil a tým sa vec vrátila do štádia konania o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie. Keďže súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) potvrdil. Dodal, že na plynutie lehoty podľa § 77 Zákonníka práce súd prihliada bez ohľadu na to, či takáto námietka bola alebo nebola uplatnená. Táto lehota je prekluzívna, čo znamená, že súd z úradnej povinnosti skúma jej zachovanie. Podľa odvolacieho súdu v preskúmvanej veci súd prvej inštancie správne posúdil včasnosť podanej žaloby žalobcu (táto bola podaná po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty) a platnosť alebo neplatnosť ukončenia pracovného pomeru už nemohol preskúmať.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom. Podľa žalobcu známost rozhodnutia odvolacieho súdu bola spôsobená tým, že po rozhodnutí o dovolaní žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 CoPr 4/2015 (dovolacie konanie sp. zn. 8 Cdo 1104/2015), konal odvolací súd v odvolacom konaní s právnou zástupkyňou žalobcu - advokátkou JUDr. Adrianou Pukaj Kerestešovou, a to aj napriek tomu, že žalobca jej udelil splnomocnenie na jeho zastupovanie iba v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 8 Cdo 1104/2015. Odvolací súd postupoval podľa neho nesprávne, keď advokátke JUDr. Adriane Pukaj Kerestešovej doručil 27. mája 2016 spolu s uznesením najvyššieho súdu aj vyjadrenie žalovanej z 1. apríla 2015 k odvolaniu žalobcu proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, nakoľko úlohou odvolacieho bolo doručiť toto vyjadrenie priamo žalobcovi. Namietal tiež, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu z 27. júla 2016 sp. zn. 25 CoPr 3/2016 mu nebol ako strane sporu vôbec doručený, pretože aj tento súd prvej inštancie doručoval iba advokátke JUDr. Adriane Pukaj Kerestešovej, ktorá však žalobcu v odvolacom konaní nezastupovala. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v zmysle uznesenia najvyššieho súdu z 26. januára 2016 sp. zn. 8 Cdo 1104/2015 bol odvolací súd

povinný v ďalšom konaní rozhodnúť aj o trovách dovolacieho konania. Keďže odvolací súd o trovách dovolacieho konania nerozhodol, znemožnil tým podľa žalobcu realizáciu jeho procesného práva ako strany úspešnej v dovolacom konaní na priznanie nároku a náhradu trov dovolacieho konania. Žalobca namietal aj zákonnosť výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania, keď odvolací súd vo výroku neurčil zlomkom ani percentom pomer úspechu strán sporu. Za ďalšiu vadu majúcu za následok zmätočnosť konania označil žalobca absenciu dostatočného a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu a s tým súvisiace rozhodnutie medzitýmnym rozsudkom, ktoré v danej veci nebolo vôbec účelné. Poukázal na diametrálny rozdiel medzi výrokom medzitýmného rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru so samotným odôvodnením tohto rozsudku. Namietal, že súd prvej inštancie nemal ujasnené, aké nároky žalobcu predstavujú predmet konania, resp. o akých nárokoch mal rozhodnúť. Odvolaciemu súdu vyčítal, že sa nezaoberal jeho námietkou ohľadom neúčelnosti rozhodovania vo veci medzitýmnym rozsudkom. Nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu videl aj v tom, že oba súdy sa nezaoberali jeho základnou argumentáciou vo vzťahu k plynutiu prekluzívnej lehoty na podanie žaloby o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru. Dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom odôvodnil, tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Žalobcom nastolená právna otázka sa týkala „plynutia výpovednej doby v prípade uvedenia do omylu zamestnanca zamestnávateľom ohľadne začiatku plynutia výpovednej doby, ktorý omyl bol relevantný pre plynutie lehoty na podanie žaloby pre neplatnosť výpovede z pracovného pomeru.“ Žalobca mal za to, že žalovaná ho vedome uviedla do omylu, keď vo výpovedi z pracovného pomeru uviedla, že jeho pracovný pomer končí 30. septembra 2012 a v tento deň ho odhlásila aj z povinného sociálneho a zdravotného poistenia, pričom tento omyl vyvolaný žalovanou mal zásadný vplyv na realizáciu práva žalobcu na súdnu ochranu. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že pre nesprávny právny názor súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vo vzťahu k posúdeniu včasnosti podania predmetnej žaloby, bol vylúčený z realizácie jeho procesných práv za účelom preukázania dôvodnosti podanej žaloby. Podľa jeho názoru bolo povinnosťou súdu skúmať motív výpovede žalovanej, predovšetkým s poukazom na deň uvedený vo výpovedi, ku ktorému sa mal žalobcov pracovný pomer skončiť. Žalobca označil za nesprávny a arbitrárny právny názor súdu prvej inštancie (s ktorým sa odvolací súd stotožnil), ktorý v nadväznosti na § 62 ods. 5 Zákonníka práce ustálil, že výpovedná doba bola dva mesiace, keďže žalobca do skončenia pracovného pomeru neodpracoval u žalovanej päť rokov. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a súčasne aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil a vo veci sám rozhodol tak, že žalobe žalobcu vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, nárok na náhradu trov odvolacieho konania a nárok na náhradu trov dovolacieho konania, všetko vo výške 100 %.

6. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, nie však dôvodné.

8. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

9. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

13. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

14. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalobca napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

15. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie žalobcu posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že prvý dovolací dôvod, ktorý žalobca uplatnil, treba posúdiť podľa § 420 písm. f/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda

rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

18. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

19. Žalobca tvrdil, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. došlo tým, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu mu nebol ako strane sporu vôbec doručený a že odvolací súd nedoručil vyjadrenie žalovanej z 1. apríla 2015 k odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie priamo žalobcovi, ale advokátke JUDr. Adriane Pukaj Kerestešovej, ktorá ho zastupovala v dovolacom konaní sp. zn. 8 Cdo 1104/2015, nie však v následnom odvolacom konaní. V prejednávanej veci z obsahu spisu, že advokátka JUDr. Adriana Pukaj Kerestešová (ktorá zastupuje žalobcu aj v tomto dovolacom konaní) bola žalobcom splnomocnená na jeho zastupovanie v konaní o dovolaní proti rozsudku odvolacieho súdu zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 CoPr 4/2015. Najvyšší súd uznesením z 26. januára 2016 sp. zn. 8 Cdo 1104/2015 tento rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd následne uznesenie najvyššieho súdu doručoval stranám dovolacieho konania prostredníctvom ich právnych zástupcov, pričom 27. mája 2016 právnej zástupkyňi žalobcu spolu s týmto uznesením doručil aj vyjadrenie žalovanej z 1. apríla 2015 k odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie (doručenka na č. I. 381 spisu). Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že v čase doručenia uvedeného vyjadrenia bol žalobca stále zastúpený advokátkou JUDr. Adrianu Pukaj Kerestešovou, keďže toto splnomocnenie zaniklo až právoplatným skončením dovolacieho konania (protistrane bolo uznesenie najvyššieho súdu doručené 31. mája 2016). Inými slovami, v čase prevzatia uznesenia najvyššieho súdu spolu s predmetným vyjadrením k odvolaniu bola JUDr. Adriana Pukaj Kerestešová právnu zástupkyňou žalobcu, a preto nemožno tvrdiť, že toto vyjadrenie prevzala „neoprávnená osoba“ a že týmto konaním odvolací súd porušil žalobcove právo na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd sa nestotožňuje ani s tvrdením žalobcu, že doručením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu JUDr. Adriane Pukaj Kerestešovej namiesto žalobcu došlo k založeniu procesnej vady podľa § 420 písm. f/ C.s.p. Z obsahu spisu vyplýva, že uvedený rozsudok odvolacieho súdu bol 22. augusta 2016 doručený iba JUDr. Adriane Pukaj Kerestešovej. Najvyšší súd preto tento rozsudok 19. apríla 2018 doručil priamo žalobcovi. Je síce pravdou, že advokátka JUDr. Adriana Pukaj Kerestešová nebola žalobcom splnomocnená na jeho zastupovanie v odvolacom konaní, avšak po prevzatí dotknutého rozsudku súdu neoznámila, že nie je oprávnená túto písomnosť prevziať, pričom následne v mene žalobcu na základe nového splnomocnenia (č. I. 402 spisu) podala voči nemu dovolanie. Keďže žalobca včas uplatnil mimoriadny opravný prostriedok proti rozsudku odvolacieho súdu, za danej procesnej situácie nemožno konštatovať, že mu bolo procesným postupom súdu znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávnych nárokov strán. V tomto zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti, nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude dovolanie prípustné vždy. Inými slovami, zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia nemôže byť samoučelné a nesmie tak zbytočne prispievať k ne hospodárnemu predlžovaniu civilného sporu. Ak by najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu, že žalobcovi tento nebol doručený, aj keď voči nemu včas podal dovolanie, postupoval by extrémne formalisticky a neúčelne. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanom prípade nedoručením vyjadrenia žalovanej k odvolaniu žalobcu a nedoručením rozsudku odvolacieho súdu priamo žalobcovi, nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) C.s.p. a žalobcove dovolacie námietky sú v tomto smere neopodstatnené.

20. Žalobca tvrdil, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. došlo tým, že odvolací súd nerozhodol o trovách dovolacieho konania v zmysle uznesenia najvyššieho súdu z 26. januára 2016 sp. zn. 8 Cdo 1104/2015. Dovolací súd považuje túto námietku žalobcu za neopodstatnenú. Právna úprava totiž vylučuje možnosť napadnúť opravným prostriedkom to, že súd nerozhodol o niektorej časti

predmetu konania, teda „nevydanie“ príslušného rozhodnutia vo výroku rozsudku. Už pojmovo nemožno podať opravný prostriedok proti výroku, ktorý nebol vydaný (k tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1206). Neexistujúci výrok rozhodnutia odvolacieho súdu predmetom dovolacieho prieskumu byť nemôže (pozri obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 25. septembra 2013 sp. zn. 33 Cdo 1150/2013). Dovolací súd uvedený výklad o nemožnosti napadnúť opravným prostriedkom to, že súd nerozhodol o niektorej časti predmetu konania považuje za opodstatnený aj v prípade, ak súd nerozhodol o nároku na náhradu trov konania.

21. K procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. došlo podľa názoru žalobcu aj tým, že odvolací súd vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania neurčil zlomkom ani percentom pomer úspechu strán sporu. Dovolací súd uvádza, že v prípade, ak dovolateľ podá dovolanie z dôvodu vady zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 C.s.p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo o rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo. V danom prípade má rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov odvolacieho konania charakter uznesenia a túto svoju povahu nestráca tým, že je pojaté do výrokovej časti rozsudku odvolacieho súdu. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania (o náhrade trov konania) nie je rozhodnutím súdu vo veci samej (o veci vymedzenej žalobou/návrhom) a ani konečným rozhodnutím vo veci samej (k tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1354 a 1355). Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania proti výroku odvolacieho súdu o trovách konania z § 420 C.s.p. nevyplýva, a preto dovolací súd nemohol skúmať, či v konaní došlo k namietanej procesnej nesprávnosti.

22. V súvislosti s námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

23. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

24. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. V priebehu odvolacieho konania zároveň neboli zo strany žalobcu tvrdené také skutočnosti podstatné pre rozhodnutie danej veci, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia. Podľa odvolacieho súdu správne súd prvej inštancie riešil najprv otázku včasnosti podania

žaloby o vyslovenie neplatnosti výpovede. V preskúmvanej veci žalovaná listom z 26. júna 2012 rozviazala so žalobcom pracovný pomer v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce z dôvodu organizačnej zmeny pre nadbytočnosť. Žalobcovi bola výpoveď z pracovného pomeru doručená 26. júna 2012 s tým, že výpovedná doba bola dva mesiace a jeho pracovný pomer skončil 31. augusta 2012. Prekluzívna dvojmesačná lehota podľa § 77 Zákonníka práce na uplatnenie práva na určenie neplatnosti výpovede začala plynúť 1. septembra 2012 a uplynula 30. októbra 2012. Nakoľko žalobca podal predmetnú žalobu 30. novembra 2012, t. j. po uplynutí prekluzívnej dvojmesačnej lehoty, súd prvej inštancie už nemohol preskúmať platnosť alebo neplatnosť ukončenia pracovného pomeru. Súd prvej inštancie mal preukázať, že do doby skončenia pracovného pomeru výpoveďou žalobca neodpracoval u žalovanej najmenej päť rokov. Pracovné pomery uzatvorené medzi žalobcom a žalovanou od roku 2007 na seba bezprostredne nenadväzovali (§ 65 ods. 5 Zákonníka práce), vždy boli uzatvorené na dobu určitú do ukončenia školského roka (k 30. júnu), pričom žalobca nepracoval u žalovanej počas školských prázdnin v roku 2008 a 2009. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že ustanovenia zákona o výpovedných dobách majú kogentný charakter, a preto aj v prípade nesprávneho vymedzenia termínu ukončenia výpovednej doby platí, že výpovedná doba sa skončí zákonným vymedzením výpovednej doby.

25. Podľa žalobcu súdy nižších inštancií zaťažili konanie vadou zmätočnosti z dôvodu, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci neúčelne medzitýmny rozsudkom, pričom odvolací súd tento rozsudok potvrdil. Podľa § 152 ods. 2 O.s.p., platného a účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe. Druhá veta citovaného ustanovenia O.s.p. upravuje tzv. čiastočný rozsudok a tzv. medzitýmny rozsudok (v súčasnosti § 213 C.s.p. a § 214 C.s.p.). Čiastočným rozsudkom rozhoduje súd len o niektorom (niektorých) z viacerých nárokov, ktoré sú predmetom konania v zmysle podanej žaloby. Časť uplatneného nároku je možné chápať po stránke objektívnej (podľa predmetu konania) alebo po stránke subjektívnej (podľa subjektov konania). Po objektívnej stránke časť prejednávanej veci predstavujú jednotlivé, spravidla žalobou uplatnené nároky, či už so samostatným skutkovým základom lebo bez neho. Po stránke subjektívnej pod časťou uplatneného nároku sa rozumie rozhodnutie len voči určitým subjektom konania. Medzitýmny rozsudok predstavuje rozsudok o základe alebo o dôvode uplatneného nároku. Základom predmetu konania budú všetky okolnosti určujúce výšku predmetu konania, teda všetky tie skutkové a právne otázky, od ktorých posúdenia závisí výška uplatneného nároku. V zmysle konštantnej judikatúry ide o otázky premlčania, preklúzie, spoluzavinenia poškodeného alebo otázku samotného vzniku škody a kto za škodu zodpovedá (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 790 a 792). Napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že „vo veci samej rozhodol už uvedeným medzitýmnym rozsudkom a po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd rozhodne o nároku na náhradu mzdy“, dovolací súd konštatuje, že z výroku predmetného rozsudku ako aj zo samotného obsahu odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie rozhodol čiastočným a nie medzitýmnym rozsudkom. S poukazom na § 155 ods. 1 O.s.p. (obdobne § 218 ods. 1 C.s.p.) výrokom je vyjadrený obsah rozhodnutia vo veci samej, a to aj v prípade čiastočného rozsudku. Výrok každého rozsudku súdu musí byť formulovaný jasne a zrozumiteľne, pričom práve výrok je tou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie v prejednávanom spore je nepochybný - je z neho zrejmé, že súd rozhodol iba o nároku žalobcu na určenie neplatnosti právneho úkonu výpovede, pričom o ďalších uplatnených nárokoch žalobcu bude ešte len rozhodnuté. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení nesprávne uviedol, že rozhodol medzitýmnym rozsudkom (aj keď v skutočnosti rozhodol čiastočným), táto skutočnosť však neznamená, že žalobcovi bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V konaní o ďalších uplatnených nárokoch žalobcu zostávajú žalobcovi ako strane sporu všetky procesné práva zachované.

26. Žalobca namietal, že pre nesprávny právny názor súdu prvej inštancie o odvolacieho súdu ohľadom včasnosti podania žaloby o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, bol vylúčený z realizácie jeho procesných práv (konkrétne práva navrhnúť dôkazy a vyjadrovať sa k nim). Najvyšší súd v tejto súvislosti poznamenáva, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných

oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením (pozri judikát R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

27. Ani po 1. júli 2016 neexistuje žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

28. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) C.s.p., dovolací súd pristúpil k posúdeniu jeho dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

29. Dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalobca odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom táto právna otázka sa týkala „plynutia výpovednej doby v prípade uvedenia do omylu zamestnanca zamestnávateľom ohľadne začiatku plynutia výpovednej doby, ktorý omyl bol relevantný pre plynutie lehoty na podanie žaloby pre neplatnosť výpovede z pracovného pomeru.“ Z obsahu dovolania vyplýva, že podstatná právna otázka v prejednávanom spore je, či nesprávne vymedzenie výpovednej doby vo výpovedi má za následok predĺženie výpovednej doby nad rámec kogentného ustanovenia Zákonníka práce, a to vo vzťahu k plynutiu prekluzívnej lehoty na uplatnenie nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru na súde. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania žalobcu z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. považoval dovolací súd za podstatné to, či táto otázka, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, bola alebo nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Dospel pritom k záveru, že vyššie uvedená právna otázka nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, a preto je dovolanie žalobcu je v danom prípade procesne prípustné.

30. Po vyriešení otázky prípustnosti dovolania dovolací súd skúmal, či žalobca dôvodne odvolaciemu súdu vytýka, že jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako to v dovolaní namieta.

31. V prejednávanom spore žalovaná doručila žalobcovi dňa 26. júna 2012 výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Vo výpovedi uviedla, že pracovný pomer žalobcu sa končí 30. septembra 2012. V zmysle § 62 ods. 3 Zákonníka práce, platného a účinného v čase doručenia výpovede žalobcovi, výpovedná doba zamestnanca, ktorému je daná výpoveď z dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) alebo z dôvodu, že zamestnanec stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku dlhodobu spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, je a) dva mesiace, ak pracovný pomer zamestnanca u zamestnávateľa ku dňu doručenia výpovede trval najmenej jeden rok a menej ako päť rokov, b) tri mesiace, ak pracovný pomer zamestnanca u zamestnávateľa ku dňu doručenia výpovede trval najmenej päť rokov. V danej veci mal súd preukázané, že do doby skončenia pracovného pomeru výpoveďou žalobca neodpracoval u žalovanej najmenej päť rokov, t. j. v súlade s § 62 ods. 3 písm. a/ Zákonníka práce bola jeho výpovedná doba dva mesiace. Ustanovenie § 62 Zákonníka práce bolo v čase doručenia výpovede žalobcovi kogentným ustanovením a dĺžku výpovednej doby nebolo možné dohodnúť inak ani v pracovnej zmluve, ani v kolektívnej zmluve. Zákom č. 361/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovili relatívne kogentné výpovedné doby (slovo „najmenej“) a v zmysle tejto novej právnej úpravy si môžu zamestnávateľia dohodnúť v pracovných zmluvách alebo kolektívnych zmluvách dlhšie výpovedné doby ako minimálne výpovedné doby stanovené v Zákonníku práce (k tomu pozri dôvodovú správu k zákonu č. 361/2012 Z. z.). Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že jednostranné vymedzenie dlhšej výpovednej doby vo výpovedi, bez predchádzajúcej dohody v pracovnej zmluve alebo kolektívnej zmluve, nie je právne účinné.

32. S poukazom na uvedené, v čase doručenia výpovede žalobcovi platila právna úprava, ktorá vylučovala akékoľvek dohody, či už v pracovných zmluvách alebo kolektívnych zmluvách, ktoré by upravovali dĺžku výpovednej doby odlišne od kogentného ustanovenia zákona. Rovnako nebolo možné, aby zamestnávateľ v rozpore s kogentným ustanovením zákona určil zamestnancovi inú (dlhšiu alebo kratšiu) výpovednú dobu. Aj v prípade, ak bola vo výpovedi nesprávne uvedená výpovedná doba, táto skutočnosť nemala vplyv na plynutie, resp. skončenie výpovednej doby podľa zákona. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na závery občianskoprávneho kolégia bývalého Najvyššieho súdu ČSSR k výkladu niektorých ustanovení zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce, Prz 35/67 a Cpj 31/67 (pozri zborník Najvyššieho súdu ČSSR III „Najvyšší soud o občanském soudním řízení v některých věcech pracovněprávních, občanskoprávních a rodinnoprávních“. Praha : SEVT, 1980, s. 69 - 71). V zmysle týchto záverov je výpovedná doba zákonným dôsledkom výpovede. Ak nie je vo výpovedi uvedená výpovedná doba vôbec alebo je uvedená nesprávne, nie je výpoveď neplatná, avšak pracovný pomer končí uplynutím zákonnej výpovednej lehoty. Na tieto závery poukázalo aj občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu ČR pri zhodnocovaní rozhodovania súdov o niektorých otázkach skončenia pracovného pomeru, Cpj 42/76 (pozri Zborník Najvyššieho súdu ČSSR IV „Najvyšší soud ČSSR, Nejvyšší soud ČR a Nejvyšší soud SSR o občanském soudním řízení a o řízení před státním notářstvem“. Praha : Nejvyšší soud ČSSR, 1986, s. 188).

33. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) správne právne posúdil otázku včasnosti podania žaloby o určenie neplatnosti výpovede, keď vychádzal z tohto, že ustanovenie § 62 ods. 3 písm. a/ Zákonníka práce účinné v čase doručenia výpovede žalobcovi kogentne upravovalo dĺžku výpovednej doby, a to v trvaní dvoch mesiacov. Ak aj žalovaná vo výpovedi doručenej žalobcovi 26. júna 2012 v rozpore s citovaným s ustanovením uviedla, že pracovný pomer žalobcu končí 30. septembra 2012, teda uplynutím trojmesačnej výpovednej doby, táto skutočnosť nie je právne relevantná a pracovný pomer žalobcu skončil uplynutím zákonnej dvojmesačnej výpovednej doby, t. j. k 31. augustu 2012. Nesprávne vymedzenie výpovednej doby vo výpovedi taktiež nemalo právne účinky na plynutie prekluzívnej lehoty na podanie žaloby o neplatnosť výpovede na súde. V zmysle § 77 Zákonníka práce neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou mohol žalobca uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť, t. j. najneskôr 30. októbra 2012.

34. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Najvyšší súd preto jeho nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 C.s.p.

35. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.